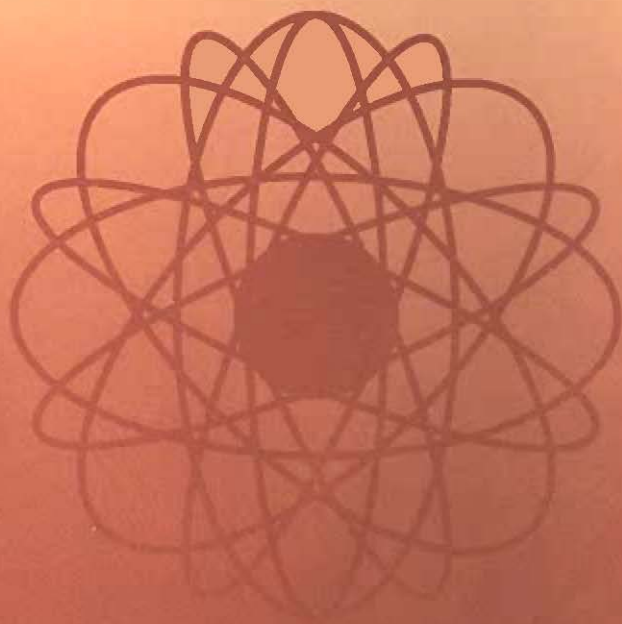

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

Fylakra
personeelsblad rond de Utrechtse fysica

FYLAKRA

nr 279

FYLAKRA wordt uitgegeven voor de vakgroepen en afdelingen van de faculteit Natuur- en Sterrenkunde van de Universiteit Utrecht

40-ste jaargang, nummer 6

10 december 1996

Oplage: 625

COLOFON

redactie:

Rudi Borkus (JI = Julius Instituut)

Gijs van Ginkel (MBF, *hoofdredacteur*)

Jo de Haan (REPRO)

Evert Landré (STK, *eindredactie & vormgeving*)

Frans van Lunteren (GGWN/GESCH)

Geert Hooyman

Gerard van der Mark (AGF)

Ada Molkenboer (VOORL)

Arjen Vredenberg (AGF)

Els Wolfs (BUR)

vacature, binnenkort te vervullen door Henk Mos (FCG)

portretfoto's: Johan van der Linden

reproductie: Jo de Haan en Frans Choufoer van de drukkerij Natuur- en Sterrenkunde, Budapestlaan 4, tel. 030-2531751

redactieadres: redactie Fylakra, Buys Ballotlaboratorium k. 701, Princetonplein 5, 3584 CC Utrecht
tel. 030-2535214, intern 5214, e-mail: e.landre@fys.ruu.nl

Kopij voor FYLAKRA 1997 nr 1 kan worden ingeleverd bij de leden van de redactie of gedeponneerd worden in het postvakje van FYLAKRA op kamer 152. Sluitingsdatum: vrijdag 17 januari 1997. Voor de wijze waarop kopij voor FYLAKRA kan worden aangeleverd neme men contact op met de eindredacteur

INHOUD**jaargang 40, nummer 6**

Geachte Lezer(es)	2
Derde Princetonplein Muziekfestijn	3
Gruetzi zaeme: Alexander Los	4
Lodie Voûte / Marco Kouwenhoven stelt voor	6
Examens	11
Nieuwe aio bij GGWN: Janneke van Dis	12
Nieuwe aio bij GCM: "De Bak" (Erik Bakkers)	14
Nieuwe medewerkers bij Theoretische Fysica	16
Mededelingen Personeelszaken	20
Twee nieuwe aio's bij Fysica van de mens	22
Professor Eric Verlinde	23
Nieuw bij AGF: Joshua Salafsky	25
Nieuwe Pulsar Machine	26
De flexibele pensioenregeling	32
Geert Schoenmakers gepromoveerd	34
Nieuwjaarsbijeenkomst	36
Ard Ellens gepromoveerd op een grote variatie in niets	37
Nieuwe aio bij MFO (Maurice Schmeits)	40
Henk de Regt postdoc bij GGWN	40
Bij de promotie van Jan-Jette Blangé	43
Wessel Lubberhuizen: nieuwe aio bij AGF	44
Tweede Minnaert-lezing	46
Programma Natuurkundig Gezelschap te Utrecht	47
Uit / in dienst	48
Suzanne Hulscher gepromoveerd	50
Het Sinterklaascolloquium 1996	52
Nagekomen: mededelingen van PZ	55
Drie nieuwe hoogleraren	56

GEACHTE LEZER(ES)

FYLAkra is ons personeelsblad en dat blijkt: vele nieuwe mensen worden aan u voorgesteld. Ook stellen wij enkele mensen aan u voor, die er al even zijn, maar die, door de intensiteit van het werk waarmee zij en/of hun begeleiders bezig zijn, er nog niet aan toe waren gekomen om zich te presenteren. Uw aandacht wordt ook gevraagd voor mededelingen van de afdeling Personeelszaken over nieuwe regelingen met betrekking tot flexibele pensionering, een adres waar u actuele vacatureoverzichten kunt vinden (belangrijk in verband met het "flexibiliserings-beleid" van de universiteit) en de uitkomsten van de recente afspraken over de onderwijs-CAO's. Ook dat laatste is niet onbelangrijk, want dan weet u wat u aan genereuze toelagen van de overheid kunt verwachten. Deze toelagen zijn uiteraard bedoeld, ook al heeft minister Ritzen dat er niet met zoveel woorden bijgezegd, om u te laten weten, dat uw werk zeer wordt gewaardeerd.

Het was me het jaartje wel: de universitaire democratie is ten grave gedragen en de onderzoeksvisitatie ging over ons heen. Gelukkig kunnen we ons nu optimaal gaan wijden aan TOTAL QUALITY MANAGEMENT, waarbij uiteraard gebruik gemaakt zal worden van de meest moderne technieken voor het opsporen en gebruiken van de HUMAN RESOURCES van onze organisatie, die na de onderzoeksvisitatie meerdere kwaliteitsimpulsen zal ondergaan. De redactie van FYLAkra voelt het zinderende nieuwe elan door de gangen fluiten en is er intens door aangestoken. Bij zoveel spirituele kwaliteitsimpulsen kunnen wij niet achterblijven: de redactie heeft dan ook een ongebruikelijk initiatief genomen: voor het vinden van een kwalitatief hoogwaardig redactielid hebben wij een searchcommittee ingesteld van experts. Dat werkt ontzettend snel en efficiënt: nu al kunnen wij onze nieuwe kwaliteitsimpuls aan u voorstellen: Henk Mos. Goede wijn behoeft geen krans: we zijn blij, dat hij erbij komt.

Er is nog meer te melden uit de kolkende redactionele kwaliteitsstromen, waarin jobrotation, flexibiliteit (hebt u de spagaat van onze eindredacteur wel eens gezien?) en veelzijdige inzet kernwoorden zijn. Gevolg: volgend jaar krijgt elk nummer een column, geschreven

door een voormalig heilige, maar daarover later meer. Wij wensen u goede feestdagen en een voorspoedig 1997 en vele jaren nog daarna.

Gijs van Ginkel, hoofdredacteur.

(ingezonden mededeling)

AANKONDIGING

Op donderdag 19 december a.s. zal in Het Onderonsje, voorafgaande aan de traditionele Fylakon kerstborrel, een andere, nieuwe traditie voortgezet worden en dan hebben we het over

Het 3^e Princetonplein Muziekfestijn

Uit het overweldigende succes van de eerste twee edities van het Muziekfestijn is gebleken dat er verbluffend veel muzikaal talent in onze faculteit rondloopt. Ook dit jaar zal weer een keur aan enthousiaste medewerkers het podium betreden. Zij zullen u een aantrekkelijk programma voorschotelen, variërend van zinnenstrelenend gezang tot dreunende basgitaren, romantisch gestrijk tot geïmproviseerde jazz, vredige blaasklanken tot grommende celli. Van student tot professor - er zit vast een bekende van u bij. Kom dus luisteren naar de muzikale prestaties van uw collega's!

Tot ziens op donderdag 19 december 1996, 15 uur, Het Onderonsje
Aansluitend: Fylakon Kerstborrel

Meer informatie verschaffen:

Arjen Vredenberg (A.M.Vredenberg@fys.ruu.nl, tel 4249) en
Jurriën Vroom (J.M.Vroom@fys.ruu.nl, tel. 1555).

GRUETZI ZAEME: ALEXANDER LOS (MFO)

"Gruetzi zaeme". Zegt ons Alexander Los van MFO, die bijna de FY-LAKRA-redactie was ontsnapt, ware het niet, dat hij een instrumentje wilde lenen van de hoofdredacteur. Dat lenen kon wel, maarrr...daar was een voorwaarde aan verbonden en zo is deze introductie tot stand gekomen.....Zoals u zult ontdekken is Alexander in de wolken, maar dat legt hij u zelf uit.

Een jaar geleden begon ik met mijn onderzoek als AIO bij het IMAU. Dat was overigens niet het begin van mijn verblijf in Nederland, want al eind 1994 kreeg ik van het Nuffic een studiebeurs. Dat leidde ertoe, dat ik Bern in Zwitserland verruilde voor Utrecht. Daar gekomen heb ik geïnformeerd naar de mogelijkheden om in Nederland te komen werken en daarbij ontdekte ik het fascinerende onderzoeksgebied van het IMAU. Daar ben ik dus als AIO aangenomen waar ik nu zowel theoretisch als experimenteel onderzoek doe.

Het theoretisch gedeelte van het promotie onderzoek is het modelleren van 3D stalingstransport in wolken. Daarnaast zijn we ook bezig met de ontwikkeling van een instrument waarmee we experimenten in de wolken willen gaan doen.

Nederland is een zeiland bij uitstek en we komen daar in de zomer goed mee aan onze trekken. In de winter kom ik emotioneel als rechtgeaarde Zwitser wel iets tekort...je kunt dan zo weinig op de ski's nietwaar.

Alexander Los

ALEXANDER LOS

(foto: Gijs van Ginkel)

LODIE VOÛTE STELT VOOR: MARCO KOUWENHOVEN

Elders in deze FYLAKRA schrijft Paul van Haren over de Pulsar Machine. Twee hoofdrolspelers, Lodie Voûte en Marco Kouwenhoven stellen elkaar in onderstaande biografieën aan de lezer voor. De portretten zijn gemaakt door Paul van Haren.

De geschiedenis van Marco Kouwenhoven gaat terug tot 1971 toen hij in Monster geboren werd. Via het Alberdink Thijm College, waar hij in 1989 zijn Gym Bèta haalde, naar Utrecht waar hij natuurkunde ging studeren. Hij volgde daarnaast al gauw sterrenkunde omdat dat nog leuker was. En aangezien hij ook nog de eerste twee jaar wiskunde heeft gestudeerd, heeft hij 3 keer het propaedeuse-examen gehaald. Tijdens zijn studententijd heeft hij veel tijd gegeven aan zijn hobbies zoals roeien en hardlopen. Bij de roeivereniging ORCA is hij twee jaar coach geweest. Daarnaast heeft hij nog in het bestuur van de faculteitsvereniging "A-Eskwadraat" gezeten. Tot slot is van Marco bekend, dat hij niet terugschrikt om wandel- en klimtochten van enkele weken te maken in de Schotse Hooglanden en de Zwitserse Alpen.

In de zomer van 1995 studeerde hij af bij prof. Verbunt; zijn afstudeerwerk ging over de mogelijkheden om objecten op radio-astronomische hemelkaarten te vinden die radio-pulsars zouden kunnen zijn. Dit werken aan radiopulsars is hem zo bevallen dat hij nu bij dezelfde hoogleraar als AiO hier helemaal in op gaat en hij rekent er dan ook op binnen de gestelde tijd hiermee klaar te zijn.

Recentelijk heeft hij een groot aantal van die kandidaat pulsars met de radiotelescopen van Westerbork geobserveerd; de data-reductie daarvan is nu in volle gang. Na zijn promotie hoopt hij een aantal malen voor een paar jaar als 'post doc' naar buitenlandse instituten en observatoria te gaan.

Lodie Voûte

MARCO KOUWENHOVEN

MARCO KOUWENHOVEN STELT VOOR: LODIE VOÛTE

Sinds augustus is Lodie Voûte gastmedewerker bij de Instrumentele Groep Fysica. Zijn voorgeschiedenis is een heel bijzondere.

Na zijn middelbare schooltijd ging Lodie (geboren in 1943 in Amsterdam) studeren in Utrecht. Hoewel het studentenleven goed beviel, besloot hij toch eerst in militaire dienst te gaan. Na deze tijd ging hij verder met Technische Natuurkunde in Eindhoven. Daar studeerde hij in 1971 cum laude af in de theoretische richting, ook al was zijn afstudeerwerk een combinatie tussen theorie en experiment.

Na zijn studie verliet hij de wetenschap en begon hij een carrière bij de Koninklijke Nederlandse/Shell Groep die tot 1993 duurde. In het begin werkte hij veel aan modelvorming en simulaties (zoals automatic ware-housing). Hier volgden nieuwe ontwerpen uit die hij later in de praktijk hielp implementeren. Na een lange periode in het Verenigd Koninkrijk kwam hij uiteindelijk weer in Nederland terug bij Shell International Chemicals, waar hij onder andere verantwoordelijk was voor kwaliteits-management en het ontwerp van een grote nieuwe raffinaderij in China.

Op zijn vijftigste (inmiddels getrouwd en twee kinderen) besloot hij echter zich geheel te storten op een oude hobby van hem: sterrenkunde. Hij ging vrijwillig met vervroegd pensioen en hij kwam terecht bij het Sterrenkundig Instituut "Anton Pannekoek" in Amsterdam waar hij nu promovendus is bij prof. Van Paradijs. De eerste twee jaar van zijn promotie-onderzoek werkte hij aan de installering en modificatie van de Flexible Filterbank (een machine voor pulsar-waarnemingen, ontworpen door de groep van prof. Kulkarni van het California Institute of Technology) bij de radiotelescoop Westerbork. Hier kon hij zijn kennis op het gebied van electronica, computers en simulaties optimaal gebruiken. Zonder enige vooringenomenheid maakt hij zich de theorie rondom radio-pulsars eigen en dit leidde tot veel discussies en soms tot verrassende ingevingen.

Samen met Paul van Haren van de Instrumentele Groep Fysica ontwikkelde hij de plannen voor bouw van een nieuwe verbeterde pul-

LODIE VOÛTE

sarmachine voor de Westerbork telescoop. Deze machine (PUMA) moet over ongeveer een jaar klaar zijn en in die periode is hij gastmedewerker bij IGF, waar hij de wetenschappelijke onderbouwing van de design keuzen en de inpassing in Westerbork verzorgt. Ook zal hij regelmatig op het Sterrenkundig Instituut te zien zijn. Hier werkt hij aan de reductie van de data van beide machines, met name voor een onderzoek naar gigantische pulsen, die soms bij bepaalde pulsars worden waargenomen.

Marco Kouwenhoven

(ingezonden mededeling)

UITWIJKBERICHTEN

Kerst origami-workshop - Populair met Kerst. De held met oud en nieuw? Maak eens een originele kerstkaart of versiering voor in de boom. Workshop origami in De Uitwijk (Trans I) nog op donderdag 19 december (15 - 18 u). Geef je op aan de balie van De Uitwijk.

Tweedehands Literaire Boekenmarkt - Te houden op dinsdag 18 maart 1997. Studenten en medewerkers van de Universiteit Utrecht kunnen meedoen en zelf hun overvloedige boeken te koop aanbieden. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Wil Ulehake.

Cursussen - In het voorjaar staat er een kleurrijk palet cursussen op het programma. Behalve creatieve teken- en schildercursussen ook fotografie, handschriftverbetering en EHBO. De inschrijving start vrijdag 10 januari 1997. Cursus-informatie-markt: dinsdag 21 januari in de hal van Trans I.

Inlichtingen: Sociaal Cultureel Centrum De Uitwijk, Universiteit Utrecht, Transitorium I, Leuvenlaan 21, De Uithof, Utrecht.

<http://www.ruu.nl/Uitwijk/cursus.html>

e-mail: uitwijk@pobox.ruu.nl

telefoon: 030 - 2533402

EXAMENS

Op 28 augustus 1996 slaagden onderstaande studenten voor hun propaedeuse of doctoraal:

prop. natuurkunde

M.C.J. Bootsma, F.F.J. Boss, K. Brendel (*cum laude*), J.W. Elsenaar (*cum laude*), A. Gordijn, C. Grasso, O.A.C. van Hemert, I.W.F. Hoeven, G. IJpma, M.P.C. Janssen, G.C. de Jong, H. de Koning, H.G.R. Monsees (*cum laude*), R. Muis, B.S. Noordkamp (*cum laude*), D. van Oosten, B.W. Rink (*cum laude*), J.A.N. van Tilburg (*cum laude*), R. Veenstra, G. de Vries (*cum laude*), M.A. de Vries, C.J. Welvaart, B. van der Werf en J.M. Wooning.

prop. meteorologie & fysische oceanografie

J.P.J. Berkhout, M. de Rooij en W.A.C. Verbraak.

prop. sterrenkunde

M.A. Brentjens, M. Gieles en F.I. Pelupessy (*cum laude*).

doct. natuurkunde

M.J. Bijlsma, R.J. Bouten, W. van Buuren, W.B. Doeksen, G.J.C.M. Donkers, W. van Essenberg, J.M. den Harder, R. van der Heijden, W.D. Hulsbergen (*cum laude*), M.F. van Kempen, H.L. van Lieshout, F.J. van Lith, W.H. Lubberhuizen, L.A. Neevens, J.P. Poort (*cum laude*), B.M. Raeven (*cum laude*), L. Slooff, W. van der Zee en J. Zijlstra.

doct. meteorologie & fysische oceanografie

L. Bruning, M. van der Haven, B.J. Hovers, A.T.J. de Laat, E.M.C. Scheffer, I.K. Struijk en R.M.A. Timmermans.

doct. sterrenkunde

M.C. van den Berg, J.C.S. Gietelink, R. Klein, F. van Langevelde, W.T.L.P. Lavrijsen (*cum laude*), G.A. Nelemans, M.A.J. van Pamelan, A.E.M.J. Schouw, D.T.H. Steeghs en J.S. Vink.

Op 14 oktober 1996 slaagden de volgende studenten:

prop. natuurkunde

A. van der Beek, D.K. van den Bos, A.F.G. van Herwijnen. J.W.A. Jehee, J.F. Suijver en M.K. van Veen

prop. meteorologie & fysische oceanografie

D. van As

prop. sterrenkunde

E.W. Konink

doct. natuurkunde

T.M. Casparie, S. de Haro, H.R. Kerp, E.M. Klarenbeek, W. Wolfswinkel

Martine Rijkhoek

NIEUWE AIO BIJ GGWN: JANNEKE VAN DIS

Sinds april 1996 werkt Janneke van Dis als AIO bij de sectie Grondslagen van de vakgroep Geschiedenis en Grondslagen van de Wetenschap en Natuurwetenschappen.

Het onderzoeksproject waarop zij zich zal richten behelst de grondslagen van de statistische mechanica en thermodynamica. In haar afstudeerscriptie over de Paradox van Gibbs heeft Janneke haar affiniteit en bekwaamheid voor dit onderzoeksterrein al laten blijken. Tenslotte zij vermeld dat ze een geducht tafeltennisspeeltster is die haar vakgroepsgenoten in dit spel volkomen kansloos laat.

Ze is te vinden in kamer 615

Jos Uffink

JANNEKE VAN DIS

(foto: Gijs van Ginkel)

NIEUWE AIO BIJ GCM: "DE BAK"

Per 1 september is Erik Bakkers ("de Bak") begonnen als aio bij de vakgroep Gecondenseerde Materie. Hij was toen al een oude bekende bij de vakgroep, want hij startte er het jaar ervoor met zijn hoofdvakonderzoek onder de bezielende leiding van dr Geert Schoenmakers. Als aio zet hij eigenlijk zijn eigen hoofdvakonderzoek voort, n.l. het etsen van II-VI halfgeleiders. Dit zijn verbindingen zoals CdS, ZnO en ZnSe. Deze materialen kunnen wellicht gebruikt worden als laserdiodes, die blauw licht emitteren.

In de aanloop van hoofdvakker tot aio is er wat schokkends gebeurd met Erik. Hij heeft namelijk niet alleen in spreekwoordelijke zin zijn (wilde) haren verloren. Vlak voor zijn afstuderen werden wij op de vakgroep geconfronteerd met een Erik die wie zijn normaal lange manen door een schaar waren gereduceerd tot een bescheiden en zeer beschaafde lengte. Gelukkig heeft hij bij het verliezen van zijn haren niet zijn streken verloren: hij zorgt, zoals een echte Brabander betaamt, voor een zeer gezellige sfeer in de vakgroep Gecondenseerde Materie.

Ik ben blij dat er weer een gitarist bij de vakgroep te vinden is. Eriks kamergenoten (waarvan ik er één ben) spelen allebei basgitaar. Ik hoop dat we zijn muzikale kunsten eens te horen krijgen.

Verder hebben we zijn sportieve uitpattingen al kunnen waarnemen bij het Vakgroepsvoetbaltoernooi en de badmintonuitjes, en hiermee zit het wel goed!

Ik wil hem namens de vakgroep Gecondenseerde Materie veel succes met zijn onderzoek en een prettige tijd in het Ornsteinlab wensen.

Arjan Vink

ERIK BAKKERS

(foto: Johan van der Linden)

NIEUWE MEDEWERKERS BIJ THEORETISCHE FYSICA

Bij de vakgroep Theoretische Fysica zijn twee post docs en een oio aangesteld. Prof. Gerard 't Hooft en de nieuwe hoogleraar Erik Verlinde (tweemaal) hebben drie biografietjes afgeleverd over de nieuwe medewerkers, die door Gijs van Ginkel werden gefotografeerd.

1 - HANS-JÜRGEN MATSCHULL

Hans-Jürgen Matschull is sinds 15 september werkzaam bij de Theoretische Fysica als post-doc voor twee jaar. Hans-Jürgen is geboren in Duitsland, maar zijn moeder is Finse. Hij zegt dat hij naast Duits en Engels ook vloeiend Fins spreekt, maar dat heb ik nog niet kunnen controleren. Hij heeft in Frankfurt en Heidelberg gestudeerd, is gepromoveerd bij Prof. Hermann Nicolai in Hamburg (Nicolai is een goede bekende bij dit Instituut), en heeft al eerdere post-doc ervaring

opgedaan bij het King's College in London. Hans-Jürgen heeft zich gespecialiseerd in diverse aspecten van de quantum-gravitatie, super-gravitatie, supersnaren, heterotische snaren, driedimensionale gravitatie en Ashtekar-variabelen (ik hoef U natuurlijk niet uit te leggen wat dat allemaal is). Hij is ook atletisch: ik heb hem al eens op een windsurf betrapt, en hij pleegt zijn reizen op de fiets af te leggen. Wij hopen dat zijn verblijf bij ons plezierig en productief zal zijn.

Gerard 't Hooft.

Voor biografie bij deze foto van Yolanda Lozano: z.o.z.

2 - YOLANDA LOZANO

Yolanda Lozano (*wier portret op de vorige pagina is afgedrukt*) is per 1 september begonnen als post-doc bij de vakgroep Theoretische Fysica. Zij zal voor twee jaar verbonden zijn aan ons instituut. Haar onderzoek richt zich op het gebied van dualiteit in ijktheorie en snaartheorie. Dit onderzoeksgebied maakt op dit moment een zeer interessante ontwikkeling door, en heeft internationaal de nodige belangstelling getrokken. Yolanda heeft tijdens haar promotieonderzoek aan de Universiteit van Madrid, en later als post-doc in Princeton, zelf ook bijgedragen aan deze ontwikkeling.

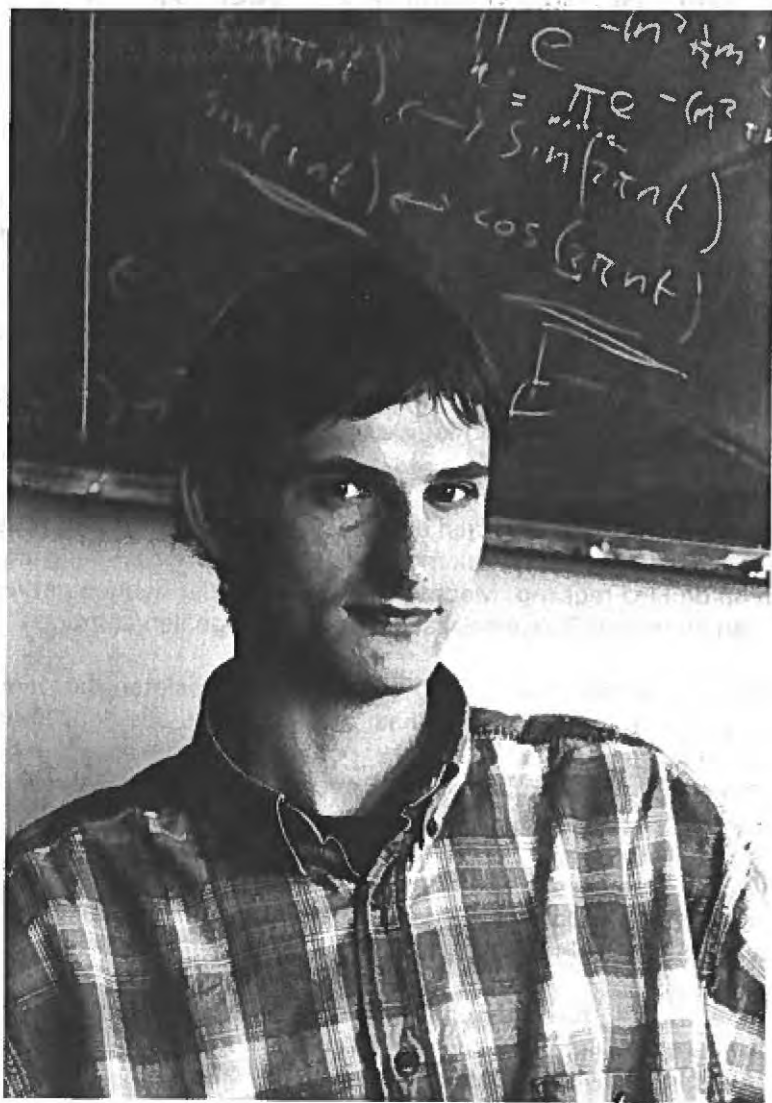
We zijn dan ook verheugd dat zij nu hier in Utrecht haar werk voortzet. Namens alle leden van de vakgroep wens ik haar hierbij veel succes en een plezierig verblijf in ons midden.

Erik Verlinde

3 - CHRISTIAAN HOFMAN

Het Instituut voor Theoretische Fysica heeft er sinds 1 juli 1996 een nieuwe OIO bij: Christiaan Hofman. Christiaan zal de komende 4 jaar theoretisch onderzoek verrichten aan supersymmetrische snaartheorie. Deze supersnaartheorie, waarbinnen alle wisselwerkingen tussen elementaire deeltjes inclusief de zwaartekracht beschreven kunnen worden, is volop in ontwikkeling en belooft een vruchtbaar onderwerp te zijn voor een promotie. Tijdens zijn afstudeerfase heeft Christiaan de recente ontwikkelingen binnen de snaartheorie al uitvoerig bestudeerd, en hier een uitstekende scriptie over geschreven. Daarnaast is hij ook bij de wiskunde afgestudeerd. Het moge duidelijk zijn dat dit theoretisch onderzoek bij hem in goede handen is. De activiteiten van Christiaan beperken zich niet tot alleen tot de fysica. Daarbuiten is hij actief als coach van een roeiteam, en ook als fanatiek lid van een atletiekclub. Hij vormde dan ook een belangrijke schakel in het ITF-estafetteteam, dat onlangs bij de Pheidippides-loop een eervolle plaats behaalde.

Erik Verlinde

CHRISTIAAN HOFMAN

MEDEDELINGEN VAN PERSONEELSZAKEN

Flexibele Pensioenregeling (FPU)

Per 1 april 1997 komt de VUT-regeling te vervallen en wordt dan vervangen door een regeling van Flexibel Pensioen en Uittreden (FPU). Uittreden is dan mogelijk op een leeftijd tussen 55 en 65 jaar. Indien er gebruik gemaakt wordt van de FPU-regeling vindt er geen pensioenopbouw plaats. Wel is het zo dat, wanneer een deelnemer besluit geen gebruik te maken van deze regeling, zijn opgebouwde FPU-aanspraken (het opbouwdeel) worden toegevoegd aan het ouderdomspensioen. Tevens ontvangt de deelnemer in dat geval een bonus ter hoogte van een halve basisuitkering. Voor lopende VUT-uitkeringen heeft deze nieuwe regeling geen gevolgen.

Voorlichting over FPU

In juni 1996 heeft het ABP aan alle deelnemers op het huisadres een exemplaar gezonden van "Zeker weten". Daarin wordt uitvoerig ingegaan op de FPU-regeling. Mocht u deze uitgave niet hebben ontvangen dan kunt u bij Personeelszaken een kopie ophalen/opvragen.

Het ABP is van plan begin 1997 aan iedere aangesloten deelnemer een overzicht te sturen van zijn/haar individuele situatie betreffende flexibel pensioen. Vanaf 1997 zal het onderdeel flexibel pensioen ook worden opgenomen op het jaarlijks overzicht van de pensioenaanspraken.

Het is de bedoeling dat er op universitair niveau voorlichtingsbijeenkomsten worden georganiseerd waarin nadere toelichting wordt gegeven op de FPU-regeling.

Mocht u ondertussen nadere informatie nodig hebben dan kunt u terecht bij de afdeling Personeelszaken. U kunt ook contact opnemen met de helpdesk van het ABP: telefoon 045-5796171.

CAO-Onderwijs

Enig weken geleden heeft de minister van OC&W de CAO voor de sector Onderwijs 1996-1998 getekend.

In deze CAO zijn de volgende salarismaatregelen opgenomen:

- 1,0 % salarisverhoging per 1 augustus 1997
- 1,5 % salarisverhoging per 1 augustus 1998
- 0,5 % salarisverhoging per 1 december 1998
- 0,5 % eindejaarsuitkering in 1996, 1997 en 1998;

Over de invulling van de 36-urige werkweek dient nader overleg plaats te vinden tussen de instellingen, verenigd in VSNU-verband, en de vakcentrales. Hierbij komen zaken aan de orde als: kwaliteitsbeleid, leeftijdsbewust personeelsbeleid en arbeidsduurverkortung.

De beoogde ingangsdatum van een eventuele arbeidstijdverkortung is 1 augustus 1998. De CAO heeft een looptijd van 1 juni 1996 tot 1 januari 1999.

PZ op Internet

Informatie van de afdeling Personeelszaken is voortaan ook te verkrijgen via Internet. Sinds enige weken kunt u rechtstreeks (<http://www.fys.ruu.nl/~wwwpez>) of via de facultaire pagina (<http://www.fys.ruu.nl> via Ondersteunende diensten en faciliteiten en Afdeling Personeelszaken) informatie krijgen over de opbouw en taakstelling van de afdeling Personeelszaken. Voorts kan "De Weg-wijzer" via het net geraadpleegd worden. Gegevens over landelijke regelingen zijn via een link naar de VSNU-pagina beschikbaar. Dit betreft o.a. "Rechtspositieregeling Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek" (RWO); "Besluit Werkloosheid Onderwijs en Onderzoekpersoneel" (BWO); "Besluit tegemoetkoming ziektekosten en inkomenstoelag O&O personeel" (ZKO) (voorheen Interimregeling).

De huidige gegevens zijn bijgewerkt t/m augustus van dit jaar.

Aanvullende gegevens zullen spoedig mogelijk worden bijgewerkt.

Voor nadere informatie: Afdeling Personeelszaken, 1ste etage, kamer 162 BBL, tel. 3034 of via E-mail: [J.M.C.van der Veen@fys.ruu.nl](mailto:J.M.C.van.der_Veen@fys.ruu.nl)

TWEE NIEUWE AIO'S BIJ FYSICA VAN DE MENS

1 - RONG LU

Officieel is Rong Lu (noem haar maar *Lu*) op 1 oktober begonnen aan haar aio-baan, maar sinds ze begin augustus te horen kreeg dat ze was uitverkoren voor de aio-plaats heeft ze zich al zeer enthousiast op het onderzoek gestort.

Zij gaat zich zowel empirisch als theoretisch bezig houden met de verstrooiing van licht dat valt op ruwe, inhomogene oppervlakken, zoals bijvoorbeeld fruit, gebladerte, bakstenen enz. Hierbij zal ze zich voornamelijk richten op de optica van huis-, tuin, en keukenvoorwerpen onder normale dagelijkse omstandigheden, zoals diffuse verlichting, verstrooiing, vignettering en interactie met andere voorwerpen. De resultaten zijn van belang voor het begrijpen van het menselijk zien van realistische scenes.

Voor dit project moest een nieuwe onderzoeksruimte worden ingericht met bestaande en nieuwe opstellingen en tijdens dit proces bleken al direct haar sociale vaardigheden: een groot aantal collega's is (niet eens met tegenzin) bij de verhuizing betrokken geweest en heeft alles op haar aanwijzingen in gereedheid gebracht. Lu spreekt vloeiend chinees en engels, en ze werkt er hard aan om ook het nederlands onder de knie te krijgen. Lu is te vinden in kamer 368 van het BBL.

2 - RAYMOND CUYPERS

De sollicitatieprocedure was al een aardig eind gevorderd toen Raymond Cuypers er zelf achter kwam dat dit eigenlijk de baan van zijn dromen was maar dat hij niet had gesolliciteerd. Na enkele telefoontjes en e-mailtjes van zijn kant heeft hij de sollicitatie-commissie er van weten te overtuigen dat hij de juiste persoon was voor dit project en dat heeft geresulteerd in zijn aanstelling als aio per 1 oktober. Raymond zal zich bezig gaan houden met het meten en beschrijven van de structuur van de visuele ruimte. Al sinds de oude Grieken is bekend dat deze ruimte niet Euclidisch is. Recenter werk

heeft aangetoond dat er sprake is van een gekromde, en mogelijk zelfs getordeerde ruimte. Aan Raymond de taak om dat eens nader uit te zoeken.

Raymond's hobbies zijn gitaar spelen, badminton en wandklimmen. De werkplek van Raymond is kamer 369 van het BBL.

Astrid Kappers

PROFESSOR ERIC VERLINDE

"Twee tweelingbroers, E en H, beginnen op $t=0$ de volgende ruimtereis\ldots", zo ongeveer begon een tentamenopgave waar Erik Verlinde kort na aankomst als student op onze Universiteit zich over moest buigen.

Zijn komst, samen met zijn tweelingbroer Herman, was niet onopgemerkt gebleven. Zij trokken gezamenlijk op, tot en met hun tandem-promotie bij Bernard de Wit en ondergetekende (1988), waarna de deuren van de Universiteit van Princeton, en het Institute for Advanced Study aldaar, wijd voor hen openstonden. Hun bevindingen op het terrein van de supersnaren-theorie en aanverwante onderwerpen uit de conforme veldentheorie (zoals de "Verlinde Fusion Rules") en de quantum-gravitatie, hebben hun snel wereldwijde bekendheid bezorgd.

Erik werkte na Princeton nog enige tijd als staf-lid op de theorie-afdeling van het CERN te Genève. Via een fellowship van de Koninklijke Academie hebben wij Erik weer terug kunnen halen naar Utrecht, waar hij kort geleden tot hoogleraar is benoemd. Vorig jaar al verbleef hij nog voornamelijk op CERN, en er zijn nog steeds componenten van zijn golffunctie in CERN te detecteren, maar dit laatste heeft hem geenszins belet zich reeds actief in te zetten voor ons onderwijs; hij heeft reeds diverse colleges gegeven en denkt actief mee over de vorm waarin die gegeven worden, terwijl hij zich ook inzet voor de begeleiding van studenten. Als student was Erik er dikwijls al in geslaagd zijn medestudenten mee te slepen in zijn

Rong Lu

Raymond Cuypers

Eric Verlinde

Joshua Salafsky

enthousiasme voor de theoretische natuurkunde. Hij is getrouwd en heeft twee kinderen. Erik, welkom op het Instituut voor Theoretische Fysica.

Gerard 't Hooft

NIEUW BIJ AGF: JOSHUA SALAFSKY

Sinds 1 augustus 1996 is Joshua Salafsky als onderzoekmedewerker werkzaam bij de vakgroep AGF, sectie GF. Zijn onderzoek maakt deel uit van het JOULE programma (Non-Nuclear Energy) van de Europese Commissie "Dye sensitized nanocrystalline solar cells". Behalve AGF participeren groepen in Dublin, Berlijn, Uppsala, Lausanne, Ferrara en Londen in dit project.

Joshua zal zich bezig houden met het bedenken en testen van vastestof alternatieven voor de elektrolyt, die tot nu toe nog wordt gebruikt in de zogenoemde Grätzel-cel om de monomoleculaire laag kleurstof tot in de verste uithoeken van het poreuze nanokristallijne titaanoxide nog te kunnen regenereren. Naast de opto-elektronische zonnecel- en materiaalkarakterisatiemethoden zullen ook ionenbundel-analysmethoden zoals RBS en ERD worden gebruikt om de bedekking en compositie van de ladingtransportmedia en kleurstof te bepalen.

Hij is onlangs gepromoveerd aan Stanford University op het terrein van Physical Chemistry en daarvoor deed hij de afstudeerrichting chemical engineering aan de Universiteit of Illinois, Urbana-Champaign.

Hij hoopt nu zijn interesse in de fysica te combineren met zijn ervaring in de chemie, waarvoor het onderzoeksterrein van nanokristallijne zonnecellen uitermate geschikt is.

Hij is te vinden op kamer 053A van het Ornstein Laboratorium.

Ruud Schropp

NB - de vier foto's zijn van Gijs van Ginkel

NIEUWE PULSAR MACHINE **voor de Radio Telescopen in Westerbork**

Zoals bekend worden met de Westerbork Synthese Radio Telescoop, de WSRT, waarnemingen aan pulsars gedaan. De mogelijkheden van de huidige apparatuur zijn echter beperkt. Bij de IGF is in samenwerking met Lodie Voûte (UvA) en Marco Kouwenhoven van onze vakgroep Sterrenkunde (lees hun biografieën elders in deze FYLAKRA) een apparaat ontwikkeld, dat sneller méér pulsars meet. Het werken, in dit apparaat, met DSP's - Digitaal Signaal Processoren - leek tot voor kort onmogelijk. Voor de IGF was het een uitdaging om het tegendeel aan te tonen en inmiddels is het project voor de realisatie van deze Pulsar Machine van start gegaan. Voor FYLAKRA vertelt Paul van Haren, hoofd IGF-Electronica, er meer over.

De sterrenhemel is voor velen een studieobject. Waar de romantici warme gevoelens krijgen bij flonkerende sterren en de astrologen proberen te ontcijferen wat er geschreven staat, vormt de sterrenhemel voor de rechtgeaard fysicus één groot fascinerend experiment, het grootste dat we kennen. Dit fysisch experiment is bovendien altijd operationeel. De astrofysicus kan zich bij de uitoefening van zijn vak "beperken" tot het verrichten van metingen en het interpreteren hiervan.

Pulsars

Zo'n dertig jaar geleden werden bijzondere radiosignalen afkomstig uit de Melkweg waargenomen. Kenmerkend voor deze signalen is de grote regelmaat waarmee ze uitgezonden worden. Aanvankelijk dacht men, dat het ging om signalen afkomstig van buitenaards leven. De precisie van de herhaling is echter zo groot, dat dat uitgesloten moest worden geacht. Geen enkel apparaat kan een dergelijk krachtig signaal met deze regelmaat bij benadering maken. Tegenwoordig worden deze signalen toegeschreven aan pulsars.

Een pulsar is een overblijfsel van de supernova explosie van een zware ster. Z'n massa is ongeveer gelijk aan die van de zon en z'n straal is pakweg 10 kilometer. Een pulsar zendt radiostraling uit in een bundel en draait daarbij om z'n eigen as. Op aarde zien we alleen

dàn signaal wanneer de stand van de pulsar zó is dat de radiostraling in onze richting ontsnapt. Dit mechanisme is goed te vergelijken met de werking van een vuurtoren, waar een lamp wordt afgedekt door een ronddraaiend scherm met daarin een spleet. Alleen wanneer de spleet in onze richting staat, kunnen we het licht van de vuurtoren zien.

De herhalings tijd van een pulsar correpondeert dus met de omwenteltijd om de eigen as. Bestudering van de aankomsttijden kan veel leren over de fysica van pulsars. De fenomenen worden nog interessanter, wanneer de pulsar onderdeel uitmaakt van een dubbelster-systeem. De pulsar vormt dan samen met een andere ster een soort halter die om z'n as roteert. Hierdoor ontstaan meetbare dopplerverschuivingen in de frequentie van pulsar.

Pulsar Research

Pulsar research bestrijkt drie hoofdonderdelen:

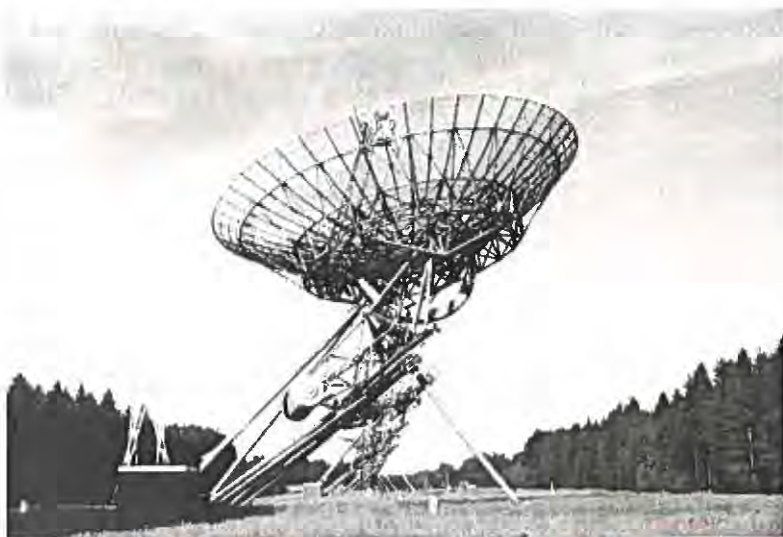
- * het zoeken naar nieuwe pulsars. Er zijn nu ongeveer 700 pulsars bekend, maar volgens schattingen zouden er zo'n 5000 op aarde detecteerbaar moeten zijn. Het zoeken naar nieuwe pulsars wordt ernstig bemoeilijkt doordat de ontvangen signalen erg zwak zijn, tussen een honderdste en een duizendste van de achtergrondruis. Het onderscheiden van een pulsar uit een overdaad aan ruis kan alleen dankzij de enorme precisie van de herhalingsfrequentie waarmee de pulsar uitzendt. Met geavanceerde statistische methoden en vele miljoenen metingen is het toch mogelijk om dergelijk zwakke pulsars te vinden.

- * het nauwkeurig bepalen van de aankomsttijd van een pulsar en eventuele afwijkingen daarin vaststellen. Wanneer een pulsar eenmaal gevonden is, is het voldoende om op gezette tijden zo'n aankomsttijd op te meten. Lange termijn effecten, in de orde van veranderingen van een miljoenste in een jaar, kunnen op deze manier worden vastgesteld.

- * het opmeten van het pulsprofiel. Pulsen kunnen verschillen van profiel en niet alle pulsen van een pulsar zijn even sterk. Soms worden "Giant Pulses" waargenomen, duizend maal sterker dan de

gemiddelde sterkte.

Pulsar research wordt maar bij een beperkt aantal instituten op de wereld beoefend. Toch zijn de resultaten van groot belang. In 1993 kregen de Amerikanen Joseph Taylor en Russell Hulse de Nobelprijs omdat zij met hun pulsar research het bestaan van gravitatiestraling hadden aangetoond.

De WSRT, de Westerbork Synthese Radio Telescoop. De foto, gemaakt op 23 juni 1995 t.g.v. het 25-jarig bestaan van de WSRT, is één van de laatste waarop ook nog (links) het onderstel is te zien van de DOT, de Dutch Open Telescope, die nu op La Palma staat

De sterrenwacht in Westerbork beschikt sinds enkele jaren over analyse-apparatuur om pulsarwaarnemingen te verrichten met het bekende telescopen-array WSRT. Lodie Voûte van de Universiteit van Amsterdam en Marco Kouwenhoven van de Universiteit Utrecht proberen met deze apparatuur een Nederlandse bijdrage te leveren aan het experimentele pulsarwerk.

Voor pulsarwaarnemingen worden de signalen van de telescopen in Westerbork dusdanig gecombineerd, dat er virtueel één grote teles-

coop lijkt te staan. Met behulp van een aantal filters worden verschillende stukjes uit het inkomende signaal geselecteerd (zogenoemde kanalen) en met een computer gemeten om later te worden verwerkt. In de huidige opzet is het aantal kanalen beperkt en kunnen slechts een beperkt aantal metingen gelijktijdig verricht worden. De rest van het signaal moet helaas worden weggegooid. Voor de statistische verwerking zijn veel metingen en dus lange meettijden nodig. Door met meer kanalen te meten kan de meettijd evenredig korter worden.

Nieuwe Apparatuur

De Instrumentele Groep Fysica heeft met Lodie Voûte een nieuw apparaat ontworpen, dat veel kanalen tegelijkertijd kan verwerken.

Bovendien is dit apparaat, beter dan z'n voorganger, geschikt voor de verschillende typen van pulsar research: zoeken, aankomsttijden meten en pulsprofielstudies.

Het hart van dit apparaat wordt gevormd door een spectrumanalyzer, die een signaalband van 80 MHz real-time splitst in 8000 banden van ieder 10 kHz. Dit is 250 maal het aantal kanalen van de huidige pulsar machine en dus kunnen metingen in een fractie van de oorspronkelijke tijd worden uitgevoerd. Na het splitsen in vele banden kan het eerste deel van interpretatie eveneens in real-time uitgevoerd worden. Afhankelijk van het soort research kan een keuze gemaakt worden voor een type interpretatie. Bovendien kan er datareductie worden toegepast.

Het nieuwe apparaat wordt volledig digitaal uitgevoerd. Het signaal uit de telescoop wordt meteen gedigitaliseerd en alle verdere bewerkingen geschieden door digitaal signaal procesoren (DSPs). Dit zijn geavanceerde, uiterst krachtige processoren, die relatief eenvoudige bewerkingen bijzonder snel kunnen uitvoeren. Het toepassen van DSPs heeft als voordeel dat een belangrijk deel van de werking van de machine bepaald wordt door software en dus eenvoudig kan worden aangepast wanneer het inzicht in het experiment voortschrijdt.

Instrumentele Vernieuwing

Tot voor kort werd het onmogelijk geacht om een dergelijke machine

met DSPs te realiseren. Echter door toepassing van moderne technieken en componenten acht de Instrumentele Groep Fysica dit tegenwoordig wel mogelijk. Het systeem zal uitgerust worden met tweehonderd processoren. Het laten samenwerken van al deze processoren binnen één machine vormt de grote uitdaging bij de ontwikkeling.

Vlnr Paul van Haren, Marco Kouwenhoven en Lodie Voûte

Het project voor de realisatie van deze Pulsar Machine is inmiddels van start gegaan. De Instrumentele Groep Fysica zal, samen met Lodie Voûte en de werkgroep Fysische Informatica, het hele project realiseren. Het projectteam wordt van advies voorzien door medewerkers van ASTRON en onze vakgroep Sterrenkunde.

Voor de Instrumentele Groep Fysica is dit project een goede gelegenheid om haar expertise op het gebied van modulaire data-acquisitie systemen met geavanceerde hardware, zowel commerciële als zelf

ontwikkelde, verder uit te bouwen. Doordat hardware en soft-ware door IGF in nauwe relatie met elkaar ontworpen worden is het ontwerpen optimaal in korte tijd te realiseren. We denken dat de toe te passen technieken op tal van andere plaatsen binnen de faculteit in te zetten zullen zijn: beeldverwerkingsystemen, bijvoorbeeld van de Open Toren Telescoop, of data-acquisitie-systemen, bijvoorbeeld voor de detectoren voor sub-atomaire fysica.

In de tussentijd gaat het werk voor reguliere facultaire IGF-klienten gewoon door. De capaciteit van IGF is namelijk voor de duur van dit project versterkt met Dennis Driesens, zodat dit project niet concurreert met ander werk. Over een jaar, kort na de zomer van 1997, hopen we u te kunnen berichten over de ingebruikstelling van deze machine.

Voor nadere informatie:
Paul van Haren
IGF-Electronische Groep
Universiteit Utrecht
Telefoon: 030- 253 2293
e-mail: P.vanHaren@fys.ruu.nl

Paul van Haren

NB - de foto van de WSRT is gemaakt door Evert Landré en bij de groepsfoto heeft Paul van Haren de zelfontspanner van zijn camera ingesteld

DE FLEXIBELE PENSIOENREGELING

Op 1 april volgend jaar is het zover: de nieuwe regeling voor flexibel pensioen en uittreden (FPU) voor overheidswerknemers en onderwijs-personeel treedt dan in werking. Het ABP gaat deze regeling uitvoeren voor de meer dan een miljoen werknemers die in alle sectoren bij overheid, semi-overheid en onderwijs werken. De FPU-regeling komt in de plaats van de huidige VUT-regeling, die onbetaalbaar dreigde te worden. Bovendien kwamen er steeds meer vragen van werknemers om hun pensioenvoorziening op een flexibele manier in te richten.

Door wijzigingen in de wetgeving is een flexibelere pensioenregeling pas sinds enige tijd mogelijk. Sociale partners en ABP kwamen in april 1996 tot een akkoord over de exacte inhoud van het flexibel pensioen. Voorop stond een betaalbaarder regeling met meer keuzemogelijkheden om aan individuele behoeften van verzekerden te voldoen. Met deze regeling kan iedere actieve werknemer binnen bepaalde grenzen een maatwerk-pensioen creëren.

Opties binnen de FPU-regeling

Vanaf 1 april 1997 gaan alle deelnemers in het ABP premie voor flexibel pensioen betalen. De huidige VUT-premie maakt daar dan deel van uit. Voor ieder jaar dat een deelnemer FPU-premie betaalt, bouwt hij een bepaald percentage recht op flexibel pensioen op. Standaard is dat 1,75%, maar naar keuze van de deelnemer kan dit ook meer zijn, met een hogere premiebetaling. De voornaamste nieuwe mogelijkheid die de FPU biedt is de keuze van het tijdstip om met pensioen te gaan. Dit kan tussen de 55- en 65jarige leeftijd. Hierbij geldt, dat hoe eerder men stopt met werken, des te lager het pensioen is. Wie bij het bereiken van een leeftijd van 62 jaar kiest om met pensioen te gaan ontvangt 70% van het laatstverdiende salaris. Tenminste als er veertig pensioenjaren zijn opgebouwd. Stopt de deelnemer later dan 62, dan krijgt hij of zij een hoger flexibel pensioen. Ook is het voortaan mogelijk om vervroegd met deeltijd-pensioen te gaan.

Pensioen in twee delen

Het FPU-pensioen bestaat straks uit een basisdeel en een opbouw-

deel. Het basisdeel is een vast bedrag ter hoogte van fl 18.550,- bruto op jaarbasis. Hierbij geldt de voorwaarde, dat men tenminste tien jaar voorafgaand aan het ontslag in overheidsdienst moet hebben gewerkt. Het opbouwdeel is afhankelijk van het aantal pensioenjaren, dat is het aantal jaren waarover de deelnemer pensioenpremie betaald heeft. De werknemers bouwen een zelfstandige aanspraak op FPU op. Die gaat bij bijvoorbeeld een tussentijds ontslag niet verloren. Dat betekent voor de toekomst meer zekerheid over individuele rechten op vervroegd pensioen.

Overgangsregelingen

De bestaande VUT-regeling (vervroegde uittreding bij 61 jaar of na veertig dienstjaren) wordt per 1 april 1997 afgeschaft. Dit is echter uitsluitend het geval voor nieuwe kandidaten en geldt niet voor degenen die al uitgetreden zijn. Voor die laatste groep blijft de VUT dus normaal van kracht. Voor werknemers die op 1 april 1997 in dienst zijn geldt afhankelijk van de leeftijd op die datum een overgangsregeling. Op grond van die regeling krijgen deelnemers uit de leeftijdsgroepen 35 tot en met 49 jaar een minimum aantal pensioenjaren cadeau. Anders zouden ze bij de normale opbouw van pensioenjaren nooit een pensioenniveau van 70% kunnen bereiken. Dege-
nen die gebruik maken van een wachtgeld/VUT-regeling gaan vanaf 1 april 1997 verplicht met FPU bij het bereiken van veertig dienstjaren of als ze 61 jaar worden. Overigens is voor werknemers die wachtgeld krijgen de FPU niet van toepassing. Datzelfde geldt voor volledig arbeidsongeschikte personen.

Sectorale aanvullingen

Per sector kunnen door werkgevers en werknemers afspraken worden gemaakt om de FPU aan te vullen. Bestaande regelingen voor bepaalde groepen werknemers zoals de FLO-regeling (functioneel leeftijdsontslag) voor brandweer en politie zullen worden ingepast in de nieuwe FPU-regeling. En de energie-, nuts- en waterleidingbedrijven werken aan een aanvullende regeling voor flexibel uittreden voor hun eigen medewerkers. Het arbeidsvoorwaardenoverleg dat sinds enkele jaren sectoraal gebeurt, biedt hiertoe de nodige ruimte. De medewerkers voor wie deze aanvullingen en specifieke regelingen gaan gelden, krijgen hierover te zijner tijd informatie van hun eigen werkgever.

(Voor vervolg: zie na blz. 56 - red)

GEERT SCHOENMAKERS GEPROMOVEERD

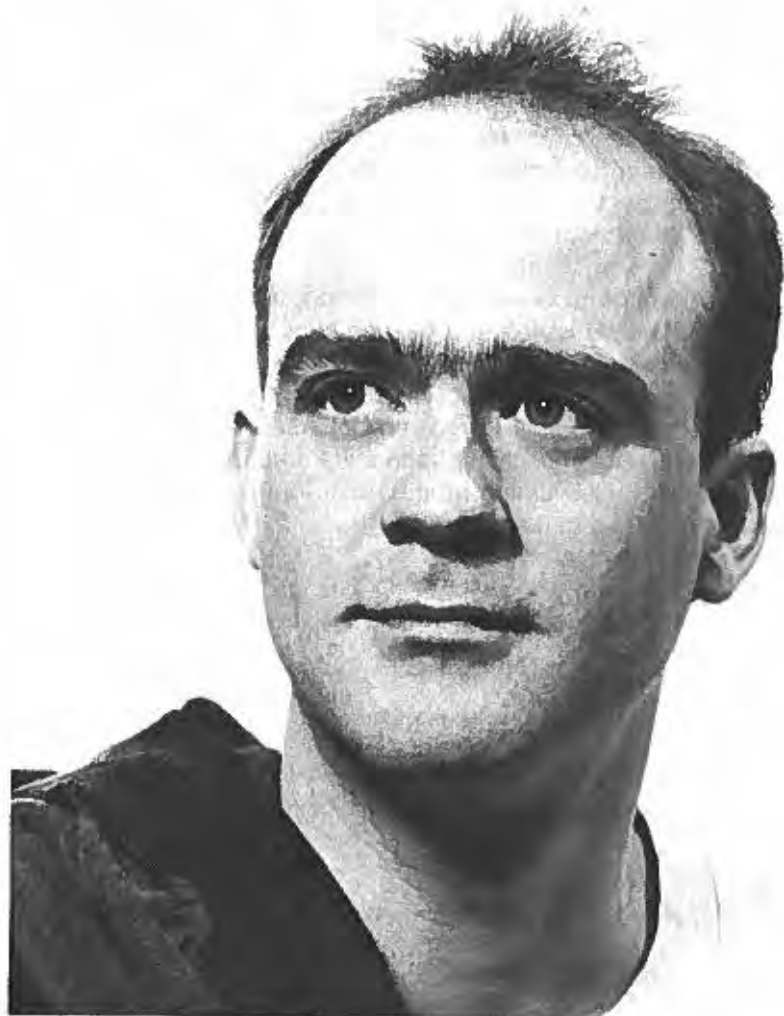
Ard Ellens, aan wie elders in deze FYLAKRA een artikel is gewijd, zette zich aan de PC om een "stukje", zoals hij dat noemt, te schrijven over de jonge doctor Geert Schoenmakers. De foto is van "hoffotograaf" Johan van der Linden.

Dit soort stukjes eindigen meestal met woorden in de trend van: "We zullen je missen", hetgeen toch een schrale troost is voor de persoon in kwestie. Niemand zal de opmerking namelijk verifiëren, terwijl er toch op een gepaste wijze afscheid genomen lijkt te zijn. Gelukkig kan, vanwege het feit dat dit stukje een paar maanden na de promotie van Geert geschreven wordt, begonnen worden met: "Geert, de vakgroep mist je nu al!"

Deze Geert, in vol ornaat afgebeeld door onze hoffotograaf mijnheer Van der Linden, heeft gedurende de vier jaar dat hij bij de vakgroep Gecondenseerde Materie (Electrochemie) hoorde, veelvuldig gebruik gemaakt van zijn talent om discussies over zinvolle en ook minder zinvolle onderwerpen op te zetten. Binnen en over de grenzen van z'n vakgebied heen lukte het hem om waardevolle bijdragen te leveren. Maar, wanneer hij flink op dreef was, en daar hoefde maar weinig voor te gebeuren, vermaakte hij ons tijdens koffiepauzes e.d. met de meest buitenissige opmerkingen over wat dan ook.

Geert heeft gewerkt aan II-VI halfgeleiders, zoals ZnO , en ondanks problemen met een laser opstelling in het begin van zijn onderzoeksperiode en later het diep ingrijpende verlies van zijn vrouw, heeft hij zijn promotie toch succesvol afgerond, iets waar veel mensen respect voor hebben!

Hij heeft een interessant proefschrift bij elkaar geschreven, iets waar hij zelf trouwens wel eens aan twijfelde. Dat er meer mensen in geïnteresseerd waren dan zijn promotor en hij bleek wel uit de positieve reactie van de externe leescommissie en het feit dat zijn werk gepresenteerd is op conferenties in (buitenissige plaatsen zoals) Lunteren, Interlaken, Chicaco en Honolulu.

GEERT SCHOENMAKERS

Naast dit alles had hij nog tijd over voor het de AIO-commissie van het Debye Instituut en voor de vakgroepsvertegenwoordiging, en dat laatste is in onze vakgroep geen geringe opgave. Wat zich een beetje aan ons oog onttrok, maar blijkbaar ook gebeurde, was zijn tenniskampioenschappen (alhoewel hij merkwaardig genoeg daar nooit zo veel over sprak, "integendeel"), de cursussen die hij gaf aan leidinggevenden binnen Scouting Nederland, zijn zeilinstructeurschap en zijn veelvuldige zeiltochten, volgens eigen zeggen bij nacht en ontij, in Friesland of op de Waddenzee. De vakgroep heeft trouwens nog steeds een zeiltocht van hem tegood!!

Beste Geert, je bent nu druk bezig te solliciteren en dat merken we als je weer eens tijdens een flits bezoek iemand berooft van de de hem of haar spaarzaam toebedeelde momenten op de Apple, om weer wat sollicitatiebrieven er door heen te jassen. We willen je veel sterkte wensen bij het solliciteren, en hoewel ik hoop en vertrouw dat je spoedig aan een geschikte baan zult komen, is het printen van brieven eigenlijk toch wel een mooie reden om zo nu en dan je gezicht op de vakgroep te laten zien.

Ard Ellens

(ingezonden mededeling)

NIEUWJAARSBIJEENKOMST

- * Jaarvergadering personeelsvereniging Fylakon
- * Jaarrede faculteitsdirecteur dr P.J.Th. Zeegers
- * Fylakon Nieuwjaarsreceptie

donderdag 2 januari 1997
 aanvang: 15. 30 u
 plaats: Blauwe Zaal, Transitorium I

ARD ELLENS GEPROMOVEERD op een grote variatie in niets

Besteedden wij in het vorige nummer aandacht aan de kersverse hoogleraar Andries Meijerink - al in toga! - nu doen we dat aan zijn eerste promovendus en aldus droeg hij voor het eerst zijn toga als promotor. Hieronder zijn verslag van het onderzoek van dr Ard Ellens. De foto is van Johan van der Linden.

Op 13 november, om 15.15 uur, klonk voor Ard Ellens het bevrijdende "Hora est". Met glans had hij de vragen van de oppositie (die van een speciaal uit Frankrijk overgekomen hooggeleerde expert inclusief) gepareerd. Tien minuten later ontving hij van zijn promotor Blasse de rode koker met diploma, terwijl de schrijver van dit stukje voor het eerst als promotor trots toekeek.

Ruim vier jaar geleden begon Ard zijn onderzoek aan de electron-fonon-koppeling van zeldzame aardionen. Het is al lang bekend dat deze koppeling bijna niets voorstelt. Twee voorgangers van Ard hadden elk voor één zeldzaam aardion (Gd^{3+} en Pr^{3+}) de electron-fonon-koppeling bestudeerd en laten zien dat deze koppeling voor beide weliswaar zwak is, maar toch sterk verschilt. Dit vormde het uitgangspunt voor het onderzoek van Ard: hij onderzocht voor maar liefst negen zeldzame aardionen de sterkte van de koppeling van de 4f-electronen met fononen. Ard liet zien dat de zwakke koppeling een duidelijke trend vertoont in de reeks van zeldzame aardionen. De koppeling is sterker voor ionen in het begin en aan het eind van reeks en zwak voor de ionen in het midden.

Om dit te bewijzen deden Ard en zijn studenten (en dat zijn er heel veel geweest in de afgelopen vier jaar) temperatuurafhankelijke lijnverbredingsmetingen voor meer dan 50 overgangen op negen verschillende zeldzame aardionen. Zijn inspanningen werden beloond en twee omvangrijke artikelen over de variatie van de electron-fonon-koppeling voor zeldzame aarden zullen in januari in Physical Review B verschijnen ("Een aardig opstekertje voor een chemicus", aldus zijn promotor Blasse in de toespraak na de overhandiging van het diploma).

ARD ELLENS

De uitkomst van dit onderzoek is niet alleen van fundamenteel belang. Zeldzame aardionen worden toegepast in luminescerende materialen in bijv. TL-buizen en kleurentelevisies. Het gewenste proces (licht uitzenden) kent een concurrent: niet-stralend verval. De kans op niet-stralend verval hangt samen met de sterkte van de electron-fonon-koppeling en het onderzoek van Ard vormt een belangrijke bijdrage aan het begrip van deze koppeling. Het belang van het onderzoek moet ook niet overschat worden. Tijdens het promotiediner vatte Ards vader het onderzoek (op rijm!) samen en toonde verrassend veel inzicht in het werk van zijn zoon: het betrof meten aan een variatie in bijna niets!

Tussen het meten van de lijnverbreding door wist Ard nog tijd vrij te maken voor veel andere zaken. Hij was actief in het AIO-overleg van het Debye Instituut en heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan activiteiten als DOI-dagen en vakgroepsrondleidingen. In het vakgroepsbestuur zette Ard zich in voor een koeler Ornsteinlaboratorium in de hete zomers en voor de vervanging van de stoelen (leeftijdsgenoten van Ard). Dit laatste heeft uiteindelijk succes gehad: onlangs arriveerden de eerste vijf nieuwe stoelen in de groep. Bovendien trouwde Ard met Mathilde en twee jaar geleden werd Ard vader. Het combineren van het vaderschap met alle bovengenoemde bezigheden was zelfs voor Ard te veel: als eerste AIO in onze groep kreeg hij ouderschapsverlof om Wijnand te verzorgen.

Nu hij gepromoveerd is kan Ard het even wat rustiger aan doen, maar de rust duurt niet lang. Hij heeft verschillende aanbiedingen om als post-doc in het buitenland aan de slag te gaan. Wij zien opnieuw een vriendelijke en behulpzame collega tijdelijk ons land verlaten, maar we zullen elkaar ongetwijfeld nog regelmatig in Utrecht of op een congres elders in de wereld ontmoeten. Namens de vakgroep Gecondenseerde Materie wens ik Ard, Mathilde en Wijnand een goede tijd en veel succes toe in den vreemde.

Andries Meijerink

NIEUWE OIO BIJ MFO

Maurice Schmeits stelt zichzelf voor in onderstaande bijdrage.

Half november ben ik als OIO begonnen bij de vakgroep MFO. De vakgroep is geen onbekende plek voor mij. Ik ben er niet alleen afgestudeerd, maar heb er na mijn afstuderen ook nog 3 maanden als toegevoegd onderzoeker gewerkt aan een publicatie over mijn afstudeeronderzoek op het gebied van IJs en Klimaat. Nu heb ik de overstap gemaakt naar de groep Oceaan en Klimaat.

Mijn promotieonderzoek maakt onderdeel uit van het NWO-PIONIER-project "Stabiliteit en temporele variabiliteit van het klimaatsysteem" van Henk Dijkstra. Binnen dit project zal ik de temporele variabiliteit van de mondiale oceaancirculatie bestuderen met behulp van observaties en met gegevens verkregen door simulatie van deze circulatie met grootschalige oceaanmodellen. Het doel is om de dominante patronen in deze variabiliteit te bepalen en de fysica van het bestaan van deze patronen te beschrijven.

Omdat ik reizen erg leuk vind beschouw ik het als een aardige bijkomstigheid dat ik in het kader van mijn onderzoek een aantal bezoeken aan buitenlandse onderzoeksgroepen (in Los Angeles, Washington) kan brengen. Ruim 500 jaar na Columbus krijg ik dus de kans om Amerika te ontdekken...

Maurice Schmeits

HENK DE REGT POSTDOC BIJ GGWN

Op de zesde verdieping van het BBL wordt sinds een paar maanden gewerkt aan een nieuw project waarvan de titel al meteen duidelijk maakt dat het er niet een van dertien in een dozijn is: "Intelligibility in Modern Physical Theory". De bedoeling is systematisch te analyseren wat onder "begrijpelijkheid" van een fysische theorie kan worden verstaan en of kan worden volgehouden dat moderne theorieën, natuurlijk i.h.b. de quantummechanica, "begrijpelijk" zijn. Velen

zijn van mening dat voor begrijpelijkheid meer nodig is dan een consistent wiskundig schema. Is dat standpunt te verdedigen? En wat precies zou er dan nog meer nodig zijn? Dit is duidelijk een vraag die niet puur fysisch is; althans een vraag die in fysisch onderzoek niet snel expliciet aan de orde komt. Dat is er de achtergrond van dat de filosofische tegenhanger van FOM, de stichting SFT, voor het project kon worden geïnteresseerd. SFT heeft het mogelijk gemaakt dr Henk de Regt voor een periode van drie jaar aan te stellen.

Henk de Regt is de ideale uitvoerder voor het onderzoek. Hij is in Utrecht afgestudeerd in de Grondslagen van de Natuurkunde, met een scriptie over Einstein-Podolsky-Rosen-correlaties. Daarna is hij aan de Vrije Universiteit gepromoveerd in de filosofie, op het proefschrift "Philosophy and the Art of Scientific Discovery". In dit proefschrift komen case-studies voor over de filosofische ideeën van een aantal vooraanstaande fysici; b.v. wordt Schrödingers opvatting dat natuurkundige theorieën "aanschouwelijk" behoren te zijn geanalyseerd. Dat is natuurlijk een thema dat in het nu lopende onderzoek terugkeert.

Henk arriveert vier dagen per week in het BBL vanuit zijn woonplaats Amsterdam (zijn aanstelling is over 4 jaar "uitgesmeerd"). Op de vijfde dag geeft hij college aan de VU.

Tussen al het denkwerk door ziet Henk kans tijd te besteden aan klassieke muziek, zowel actief als passief (Henk speelt piano). Wellicht ter verdere compensatie van alle cerebrale activiteiten is Henk tenslotte verslingerd geraakt aan benenwerk: hij is een gepassioneerd fietser en schaatser, die zijn vakanties het liefst doorbrengt met toertochten (zowel op de weg als op het ijs).

Dennis Dieks

Maurice Schmeits

Henk de Regt

Jan-Jette Blangé

Wessel Lubberhuizen

BIJ DE PROMOTIE VAN JAN-JETTE BLANGÉ

Op maandag 11 november promoveerde Jan-Jette Blangé op zijn proefschrift getiteld 'Ionization processes in thermal and ultracold collisions between sodium atoms'. Hiermee besloot hij een onderzoek waarmee hij zich vanaf zijn aanstelling in 1992 als assistent-in-opleiding binnen de sectie Atoomfysica heeft bezig gehouden.

Het promotie-onderzoek draaide het om associatieve ionisatie van twee botsende aangeslagen natriumatomen. De preparatie van de aangeslagen atomen gebeurde met behulp van lasers. Als twee van dergelijke atomen botsen dan is er net voldoende energie om een electron uit te werpen en wordt er een Na^+ moleculair ion gevormd. De centrale vraag is vervolgens wat de interne energie, meer specifiek de verdeling over de vibrationele niveau's, van dit moleculaire ion is. Met een geavanceerde detectiemethode is deze verdeling gemeten in het thermische botsingsgebied. Gevonden werd dat vele van die niveau's bevolkt worden. Wordt overgegaan naar het ultrakoude gebied, dan is een nieuwe techniek nodig, namelijk laserkoeling. Dit werd gerealiseerd in een zogenaamde magneto-optische val, waarin de atomen zeer sterk worden afgeremd. In ultrakoude botsingen bleek het aantal vibrationele toestanden dat bijdraagt aan het associatieve ionisatieproces sterk te reduceren (slechts twee), waardoor een zeer gedetailleerd vergelijk met de theorie mogelijk werd. Dit leidde uiteindelijk tot een goed begrip van het ionisatieproces en het ionisatiemechanisme.

De opstelling waarmee het onderzoek verricht werd was het laatste atoomfysische experiment dat nog gehuisvest was op de 7de verdieping van het BBL. Dit voegde aan het werk een sportieve kant toe: op de 5de verdieping stond namelijk een van de benodigde lasers, en wanneer die uit resonantie raakte diende er door het trappenhuis gesprint te worden. Over de hoeveelheid begeleiders heeft Jan-Jette nooit te klagen gehad. Maar liefst twee promotores (Henk Heideman en Herman Beijerinck) plus twee co-promotores (Henk Dijkerman en Henrik Rudolph) wist hij aan zijn zijde. Daarnaast was in het begin ook nog Xavier Urbain uit Louvain-la-Neuve als post-doc intensief bij het project betrokken. Dat intensieve karakter van de samenwerking

uitte zich onder andere in menig 'round-the-clock' experiment. Om deze marathonmetingen vol te kunnen houden waren nachtelijke tafeltenniswedstrijden onmisbaar, evenals de aanwezigheid van enige flessen van de betere belgische bieren.

Tijdens de laatste fase van zijn onderzoek werd Jan-Jette vader. Zulke ingrijpende veranderingen terwijl tegelijkertijd een proefschrift geschreven moest worden legden natuurlijk een behoorlijke druk op hem. Hiermee wist hij echter goed om te gaan, al geeft hij wel toe dat hij, nu hij eenmaal gepromoveerd is, er erg van geniet meer tijd met zijn zoontje Isaac te kunnen doorbrengen.

Jan-Jette, we zullen je positieve inbreng missen. Namens de sectie Atoomfysica wens ik jou, Marceline en Isaac een mooie en gelukkige toekomst toe, en ik hoop dat je snel een plezierige baan zult vinden.

Marc Pieksma

WESSEL LUBBERHUIZEN: NIEUWE AIO BIJ AGF

Sinds 15 oktober zijn de gelederen van AGF versterkt met een nieuwe AIO: Wessel Lubberhuizen. Zijn terrein van onderzoek is de dynamica van fotogeïnduceerde ladingsdragers in zeer kleine halfgeleiderstructuren. In het bijzonder zal worden gekeken naar de overdrachtsprocessen aan het oppervlak van de halfgeleider.

Omdat het plaatsen van elektroden op lengteschalen van nanometers ondoenlijk is, wordt een contactloze meettechniek gebruikt die gebruik maakt van microgolfabsorptie in het GHz-gebied. Het project is een samenwerking tussen de grenslaagfysica en de electrochemie, en daarmee een Debye-onderwerp "par excellence".

Na deelname aan of organisatie van drie studiereizen is Wessel binnen $A-Es^2$ een bekend gezicht. Al doende heeft hij veel aspecten van academische zowel als industriële fysica gezien. Zijn brede interesse blijkt niet slechts uit werk bij de wetenschapswinkel, intensief Internet surfing maar ook uit zijn afstudeeronderzoek bij de

vakgroep Moleculaire Biofysica. Hier heeft hij geëxperimenteerd met ESR-spectroscopie aan luminescente kleurstoffen, maar daarnaast ook gewerkt aan tijdopgeloste geleidingsmetingen aan kleine halfgeleiderdeeltjes.

De noodzakelijke tegenhanger van de wetenschap wordt gevonden in roeien bij ORCA, waar niet slechts energieexplosies worden geproduceerd maar sociale activiteiten een belangrijke rol spelen. Beroemd zijn vooral collectieve maaltijden die de kookkunst van Wessel en de conditie van de eters op de proef stellen.

Hoewel naar eigen zeggen volstrekt onmuzikaal, heeft hij een passie voor muziek in de vorm van de dame van zijn dromen, Evelien, die als dwarsfluitlerares in Wijhe en Twello werkt. Zij wonen in Zwolle omdat deze plaats ruwweg het geografisch zwaartepunt tussen Utrecht en Twello vormt. Gedeelde afstand is halve afstand. Het openbaar vervoer zal dus enige tijd voor literatuuronderzoek laten.

De start van het onderzoek was karakteristiek: de inwerkperiode heeft Wessel maar overgeslagen door aan de constructie van een meetcel te beginnen nog voor hij officieel aangesteld was, en hij gaat direct al met een student aan de volgende versie sleutelen. Wij verwachten dus binnenkort meer te horen.

Ernst van Faassen

NB - de foto's van Maurice Schmeits, Jan-Jette Blangé en Wessel Lubberhuizen zijn van Gijs van Ginkel, de foto van Henk de Regt is van Evert Landré

TWEEDE MINNAERT-LEZING

Op dinsdag 1 oktober j.l. verzorgde de Japanse emeritus-hoogleraar van het Institute of Space & Astronautical Science en de Universiteit van Tokio, prof. Yasuo Tanaka (65), de tweede Minnaert-lezing. Die lezing is ingesteld voor prominenten die bij uitstek in staat zijn een verbinding te leggen tussen de astronomische waarneming en astrofysische theorie. In principe zijn zij voor een breed publiek bedoeld. Welnu, dat het storm liep, die 1ste oktober, kan niet gezegd worden. Was er wel genoeg nieuwsgierig makende ruchtbaarheid gegeven aan de voordracht? Professor Tanaka (hierboven op een foto van Evert Landré) deed zijn lezing voorafgaan door een inleiding in het Nederlands, de taal die hem machtig is geworden door zijn bezoeken aan ons land. Hij hield en houdt zich bezig met röntgenstraling, vandaar dat de Minnaert-lezing ditmaal de titel "X-ray astrophysics of black holes" droeg. Evenals de eerste bezetter van de Minnaert-leerstoel, onze ere-doctor Peter Conti, blijft hij drie maanden in Utrecht.

UIT / IN DIENST

uit dienst per 1 augustus 1996

drs M.V. Bastiaanse		ION
dr C. Christou		FM
J. de Hoop (stagiair)		
Th. A. Jansen	**	IGF
S. Nobel (stagiair)		
A. Outmaijer	**	IGF
dr F.A. Rubinelli		AGF
R.J.M. Steenks (stagiair)		

uit dienst per 1 september 1996

W.A. Aarnink	**	FM
drs E.H. Agterhuis		FYS
mevr. dr C. Appert		THE
A.J. Michielsen		SAP
drs V. Palermo	**	MBF
drs S.F. Portegies Zwart		STK
drs R.J.N. Snellings		SAP
dr J. Sytsma	*	MBF
drs P.H.E. Tiesinga		THE
mevr. N.H. Vermeulen-Bouman	**	BGB

uit dienst per 1 oktober 1996

drs J.J. Blangé	*	AGF
drs F.J.M. Geurts		SAP
drs N.M. Hoekzema		STK
mevr. S. Klaver		BIB
drs W.L. van Rossum		SAP

uit dienst per 15 oktober 1996

H.A. Dijkerman	**	ION
prof.dr E.Z.A. Rabinovici		THE
dr G.T.B. Ramsay		STK
dr W.G.J.H.M. van Sark	**	AGF

in dienst per 1 augustus 1996

Y. Assekal (stagiair, per 12-08-96)

M.J.A. Bolder

dr ir F.J. Dentener

D. Driessens

ir L.N. Ganzeveld

dr H.J.J. Jonker

mevr. E.I. Meerwijk-Kans

drs M.J. Molemaker

dr J.W. Salafsky

J. Venema (stagiair, per 19-08-96)

MFO

MFO

IGF

MFO

MFO

BOZ

MFO

AGF

in dienst per 1 september 1996

mevr. drs B. Allart

drs P.C.A. Doorschot

P.J.W. Kraan (stagiair, per 002-09-96)

G.W.C. van Leeuwen (stagiair, per 02-09-96)

mevr. dr Y. Lozano

dr H.J. Matschull

dr M.H.W. Pieksma

prof.dr E.Z.A. Rabinovici

E.O. Rasch (stagiair, per 02-09-96)

prof.dr Y. Tanaka

mevr. drs G.R. Woestenenk

**

**

*

*

*

GGWN

FM

STK

THE

THE

AGF

THE

STK

AGF

in dienst per 1 oktober 1996

mevr. drs G.M.E.A. Backx

ir R.H. Cuijpers

mevr. drs R. Lu

dr F.M.C. Witte

*

*

THE

FM

FM

(*) JI

in dienst per 15 oktober 1996

drs W.H. Lubberhuizen

*

AGF

(*) JI = Julius Instituut

* = biografie, o.i.d. in deze FYLAKRA

** = biografie, o.i.d. in vorige FYLAKRA(s) van 1996

SUZANNE HULSCHER GEPROMOVEERD

Op 20 november 1996 promoveerde Suzanne Hulscher (MFO) op een proefschrift, getiteld "Formation and migration of large scale rhythmic sea bed patterns: a stability approach", een onderzoek naar modellen om bewegingen op de zeebodem te begrijpen. Omdat het de redactie ontbrak aan tijd om het proefschrift te lezen en samen te vatten vroeg en kreeg zij toestemming van UU-voorlichter Bert Ernste om een door hem vervaardigd (en op een samenvatting van Suzanne zelf gebaseerd) persbericht te bewerken. Foto: Maarten van der Meulen.

De gevolgen van een kunstmatig eiland voor de kust van Zuid-Holland of een vliegveld in zee bij IJmuiden zijn onvoorspelbaar. Ook bij de aanleg van een oliepijpleiding zijn er risico's. Komt die boven drijven zodat vissers hem kunnen stuktrekken? Er zijn in sommige gebieden plekken waar pijpleidingen ongewild vrij boven een gat hangen, omdat de zeebodem eronder deels is verdwenen. We weten gewoon nog te weinig van de bewegingen van zeebodem en kust.

Wellicht zijn projecten, zoals een kunstmatig eiland of een vliegveld in zee goed mogelijk, maar er is nog veel onderzoek nodig.

De zandige bodem van de Noordzee is niet overal glad en vlak, zoals veel mensen denken. De ribbels, die soms op het strand te zien zijn, zijn een zandbodempatroon in het klein: parallelle lijnen op dezelfde afstand van elkaar: bodemgolven (zandbanken). Ze kunnen een "golf-lengte" hebben van meer dan dertig meter, zij kunnen heel hoog zijn en zich verplaatsen, zij het langzaam. Ze komen niet overal voor.

Een verklaring voor het ontstaan en het gedrag van zandbanken zou kunnen zijn: een wisselwerking tussen bodem en waterbewegingen (golven, getijden, wind, dichtheidsverschillen in het water). Die bewegingen werpen bodemsediment op en verplaatsen dat. De nieuwe topografie van de zeebodem beïnvloedt weer de bewegingen. Deze wisselwerking is nauwelijks te meten, reden voor Suzanne om te werken met computermodellen.

Uit haar model blijkt dat kleine verschillen in bodemwrijving en

getijdekaracteristieke grote veranderingen in de structuur van de bodem kunnen geven. De bodem kan vlak blijven (geen structuren), maar er kunnen ook zandgolven ontstaan met daarnaast grotere zandbanken, z.g. "getijbanken" (met bodemgolflengtes van vijf tot tien kilometer en een hoogte tot veertig meter). Dat gebeurt onder invloed van de Coriolis-kracht en bodemwrijving. Als de getijbanken voorkomen in combinatie met zandgolven liggen de "kammen" van beide zandbanken onderling onder een kleine hoek.

Suzanne Hulscher wordt geflankeerd door haar paranimfen Marijke Visser (l) en Chiara Spaltro

Suzanne Hulscher karakteriseert haar onderzoek als "een begin". Er is meer onderzoek nodig, want het beangstigende is dat steeds meer pijpleidingen over de zeebodem lopen; zij kunnen door een "wandelende" zandbank aan de oppervlakte komen en worden stukgetrokken. Er zijn er die als een brug tussen twee zandgolven liggen.

Suzanne is thans werkzaam bij Civiele Technologie & Management van de Universiteit Twente. ■

HET SINTERKLAASCOLLOQUIUM 1996

FYLAKRA-redacteur Rudi Borkus woonde het traditionele Sinterklaascolloquium bij, dat op 28 november in de Blauwe Zaal van Trans I plaatvond, en schreef onderstaand verslag. Foto's: Evert Landré.

De aankondiging

De pamfletten met de aankondiging hingen er al vroeg dit jaar. De bussen voor de oplossingen van de samenstelling van de ploeg stonden uitnodigend te lonken. En zelfs via het Internet werd schreeuwend en knipperend een boodschap de wereld in geslingerd; er stond een Algemeen Fysisch Colloquium aan te komen. Dat beloofde heel wat, het werd heel wat ...

Een vriendelijke blik van Jeike Wallinga voor de fotograaf

Het colloquium

't Liep tegen half vier, de zaal liep al aardig vol. Vol verwachting klopten onze harten, en tegen 6 over half vier was het dan zover. Fluitend, schreeuwend en zingend kwam de Goedheiligman met zijn gevolg op een tandem aanfietsen. Na geïnstalleerd te zijn ging het

colloquium van start. Het onderwerp was "verdeling" (in drievoud). De hoofdrolspeler was een taart (in tienvoud). Het lijdend voorwerp waren de toeschouwers (in veelvoud).

Tientallen onderwerpen passeerden in de tijd van een uur de revue. Van de versnellers van Theo Klinkhamer, via het "relatie-leg-bureau" bij MFO, dwars door de te verdelen taart, over de ruggen van een paar uitgeknepen AIO's en sprintende theoretici, naar de mechanische afdeling van het IGF (*de electronici waren helaas toevallig die dag op cursus - red*), glijdend over een gletsjer, bladerend door de elektronische bibliotheek, met als slotstuk het afvoeren van uitvergaderde directeuren van de verschillende instituten (a.g.v de MUB). Zo joeg de Sint door de onderwerpen.

Zijn baard behoefde al na een kwartier enige aandacht van een colfleur, na een half uur was dat niet meer nodig. Geen eer meer aan te behalen.

Sinterklaas, met in zijn hand "het boek" (dat verdacht veel leek op "Titan kan niet meer slapen" van een zekere Cees Andriessse), bespreekt met Rixt Heerema de "electronische bibliotheek"

Enkele liederen**LIED 3: melodie: Hoor de wind waait ...**

Hoor de wind waait door de bomen
 In de zee daar stroomt het zand
 Ja dat ga ik onderzoeken
 en het liefst bij MFO
 dat relatie-leg-bureau
 Ja, daar vind je echt de ware
 soms wat langzaam dan weer snel
 en de Sint weet wie dat waren
 Marijke Richard en Carleen
 Sander Meinte en Margreet

LIED 4: melodie: Zie de maan schijnt ...

Zie de nieuw aio's komen
 dames heren door elkaar
 Van zo'n baan kon je slechts dromen
 maar nu is het toch echt waar
 Keihard werken vier jaar lang
 voor die dead-line niet te bang
 Keihard werken vier jaar lang
 voor promotor niet te bang

Daar staan ze de nieuwe krachten
 Druk op zoek naar gegevens
 D'bibliotheek staat vol te wachten
 Menigeen die zoekt zich lens
 En weet je dan de weg
 Dat is jammer dat is pech
 En weet je dan de weg
 Dan is de tijd om, dat is pech.

De afloop

Nadat de heren directeurs waren afgevoerd naar onbekende be-
 stemming (die later de tafel met de drankjes bleek te zijn, afgespro-

ken werk waarschijnlijk) was een staande ovatie de beloning voor de bedenkers/uitvoerders van een prachtig colloquium De borrel na afloop smaakte dan ook uitstekend.

Het bleef nog lang onrustig in Trans I.

De Sinterklaasploeg van 1996

Klaas: Cees Andriesse (AGF), Piet 1: Gert Aarts (THE), Piet 2: Jeike Wallinga (AGF), Piet 3: Jan Leideman (IGF)

Rudi Borkus

NAGEKOMEN

MEDEDELINGEN VAN PERSONEELSZAKEN

Vacatureoverzicht

Vanaf 2 december j.l. houdt de VSNU een vacatureoverzicht bij via Internet. Dit overzicht heet Vacademia. Dit is rechtstreeks te bereiken via het adres (<http://www.vsnu.nl/vaca/vaca.htm>)

U kunt het overzicht "Vacademia" ook bereiken via de PZ-Internet-pagina (<http://www.fys.ruu.nl/~wwwpez>)

U vindt hier vacatures bij universiteiten, onderzoekinstellingen en academische ziekenhuizen. Een dergelijk overzicht werd tot 1.12. 1996 bijgehouden via Gopher. Vanwege kwaliteitsverbetering is het overzicht nu omgebouwd.

U vindt o.a. vacatures voor AIO, UD, bijzonder hoogleraar, beleidsmedewerker, secretaresse etc.

Ook vindt u hier verwijzingen naar andere vacaturebanken in binnen- en buitenland.

DRIE NIEUWE HOOGLERAREN

Het was van meet af aan duidelijk dat de vergadering van de faculteitsraad van 26 november j.l., door de aard der te behandelen agendapunten, een latertje zou worden. Om half vijf zou in de kantine van het BBL de introductie beginnen van drie nieuwe hoogleraren en nog was het laatste agendapunt niet afgehandeld. Als geïnteresseerde betrokkene woonde uw eindredacteur de vergadering bij. Door de voorzitter werd hem gevraagd om tegen half vijf naar de kantine te gaan om de heren op te vangen. "Als je niet weet hoe ze er uitzien vraag je het maar". Om half vijf betrad onwennig een heer de kantine, waar ik tot dan de enige aanwezige was. Dat is er vast één, dacht ik. Even later verscheen nummer twee, even onwennig. Gelukkig verschenen toen ook, vlak voor nummer drie, Els Wolfs en Werner van de Weg, die zich over de drie nieuwelingen ontfermden. Om kwart voor vijf was de raadsvergadering afgelopen en werd het drukker. Op deze foto van Gijs van Ginkel links prof. A. Polman (atoom-en molecuulfysica) en prof. L.F. Feiner (theorie van de gecondenseerde materie). De foto van de derde nieuwe hoogleraar, prof. E.P. Verlinde staat afgedrukt op bladzijde 24.

E.L.

Meer informatie

Voor 1 april 1997 zal het ABP alle deelnemers nader informeren over de FPU-regeling. Iedereen krijgt een brief over de individuele keuzemogelijkheden van de FPU. Inclusief een overzicht van de financiële gevolgen van die keuzes. Voor wie vragen heeft over de FPU-regeling en alles daaromheen, is er een speciale informatie-lijn, telefoon: 045 - 579 61 71. Deze is bereikbaar op werkdagen van 's ochtends acht uur tot 's middags vijf uur.

(Bron: Wereld FPU-special no. 4.1996, uitgave van ABP-USZO)

Faculteit Natuur- en Sterrenkunde

Princetonplein 5
3584 CC Utrecht

Universiteit Utrecht